

Izhaja vsako soboto
in je za naročnike „Našega
Lista“ v kamniškem okraju
brezplačen.

Kamniččan

Oglasi se računajo
tristopna petit-vrsta po 10 v.
za enkrat, za večkratno ob-
javljenje po dogovoru.

Kamniška Bistrica in nje uprava.

(Nadaljevanje.)

Kdor primerja samo ta dejstva, mora pač sprevideti, da je pod takimi pogoji kakor so pri naši korporacijski upravi dani, popolnoma nemogoče uvesti na korporacijskem posestvu racijonelno in po modernem sistemu urejeno gospodarstvo.

Menda nihče na to ne misli, da bi bilo mogoče eni osebi delati za 4 ali 5 oseb in jih nadomestovati. Če pa primerjamo osobje posestva princa Waldenburg-Schönburg, morala bi pri korporacijskem posestvu ena oseba nadomestovati celo osem oseb. Kdor kaj tacega zmore, mora biti pač nadčlovek, tacega bi v sedanjem času cirkus Barnum & Bailey gotovo za drag denar engažiral, pred par stoletji pa bi ga kot čarovnika sežgali na grmadi.

Preje navedene primere dovolj jasno kažejo, kako malo pomena se pripisuje dobremu oskrbovanju; saj menda tudi nihče ne misli, da imajo navedeni veleposestniki le zaradi tega nastavljeno toliko osobja, da bi ono lenarilo, saj morajo tudi osobje plačevati kakor pri nas, uvažujejo pa to, da mora biti vse v primernem razmerju, sicer ni mogoče uspevati.

Na korporacijskih posestvih se skoraj sleherno leto poseka in splavi kakih 6000 m³ trdega in 1600 mehkega lesa, skupaj toraj 7600 m³. Vso to množino nadzirajo le tri osebe. Zvedenci bi tega morda niti verjeti ne mogli, če bi se pa o resničnosti prepričali, potem bi izrekli svoje obžalovanje nad takim gojenjem gozda, katero se mora preje ali sleje hudo maščevati.

Hraniti in štediti na pravem mestu je vse hvale vredno, štediti pa pri osobju in zaradi tega, da se prihrani nekaj kronic, ne nastaviti potrebnega osobja, je naravnost rečeno neumnost, kajti kronice, katere se vsled tega prištedi, pogoltnejo tisočake; torej na eni strani štediti, na drugi pa tisočake izmetavati.

Korporacijska uprava bi res prav dobro storila, da bi odnehala od takega početja, dokler je še čas in bi ne pustila gozdove upravljati samo od slučaja. V svojem lastnem interesu bi korporacija prav storila, da bi pomnožila svoje osobje ter poleg teh treh oseb, ki sedaj oskrbujejo posestva, nastavila zmožne ljudi, ki bodo imeli tudi malce strokovnjaškega znanja in bi s svojim znanjem pospešili razvoj naše Bistrice. V gozdarstvu ne sme biti nobenega prestanka in se ga tudi poznati ne sme. Ali se napreduje času primerno, kar prinaša brez vsakega dvoma koristi, ali

se pa trdovratno zavzema staro in konservativno stališče, kar pomenja nazadovanje in kar prinaša gotovo propast; kajti nazadovanje pač izključuje vsposedno delovanje z drugimi posestvi, ki so času primerno urejeni.

Brez dvoma smo, kakor to tudi dokazujejo naši dosedanja članki, pri naši korporaciji na staroveškem konservativnem stališču, sicer bi morala uprava sama sprevideti, da tri osebe ne morejo upravljati posestva, ki meri 11.000 oralov, poleg tega, da sta med tem osobjem dve skoraj nezmožni osebi.

Ako primerjamo druge veleposestnike, ki imajo za polovico in več manjša posestva, priznati moramo, da jenaša korporacija v primeri s premoženjskimi razmerami za njimi silno zaostala že sedaj, to pa le vsled večnega nazadovanja v upravljanju svojih posestev. Primerjajmo n. pr. barona Borna, katerega posestva merijo skoraj toliko kot korporacijska, vendar pa še vedno nekaj menj, potem najdemo veliko razliko. On si lahko dovoli različne športe, o katerih se marsikakemu upravičencu niti ne sanja, uživa ugled izven dežele; našo korporacijo pa, ako izvzamemo najbližjo okolico, skoraj nihče ne pozna. Morda poreče kdo, ta pa ima mnogo denarja in uživa sam dohodke svojih posestev, v tem ko nas je pri korporaciji mnogo. To je že res, vendar pa zna baron Born svoja posestva izkoriščati, da prinašajo mnogo dohodkov in bi mu kapital hitro izginil, da nima tekočih dohodkov. Če porablja sam denar, mora pa tudi sam kriti vse stroške, kateri so pa mnogo večji, nego jih korporacija izdaja. Prepričani smo, da bi bili Bornovi dohodki, razdeljeni na toliko deležev kakor je korporacijskih upravičencev, še vedno vsak delež dokaj večji, kakor pri nas navzlic mnogo manjši režiji!

(Dalje prih.)

Iz Domžal. Slabo se godi onemu, ki kaj malega omeni, kako izkoriščajo tirolski slamnikarji svoje delavce. O tem poglavju bi se dale napisati cele knjige, seveda bi to ne bilo v čast tirolski gospodi. Ako bi se našel kdo, ki bi hotel zapisati le vsako deseto krivico, ki jo prizadenejo ti ošabni in domišljavi fabrikantje, imel bi dovolj opravka leto in dan. Za posebne priganjače imajo nastavljene svoje ožje sorojake in ti se skušajo med seboj, kdo bo bolj izkoriščal tukajšnje domačine. Tovarnarji jih laskavo nazivljejo za mojstre, predelavce, prve delavce in vrag vedi za kaj še; seveda ne zaslužijo teh imen,

pač pa bi jim šel naslov priganjač, ali kakor so bili nekdanji grašinski valpti; kar so ti delali v času desetine, to počno sedaj v prosvitljenem času ti priganjači. Ljudstvo jih je krstilo prav po ameriškansko. „Bosi“, to je ime, ki je rabijo vsi, kdor govori o novodobnih valptih. Namesto valptovega biča imajo še skoraj hujše orožje. Ali veš, kaj je tvoja dolžnost, ako hočeš biti sprejet v kako tirolsko tovarno? No, da se bodeš vedel ravnati, naj ti nekoliko nasvetujem. Najprvo, ako hočeš kedaj priti v tovarnarjeve registre, moraš gledati na to, da ljubeznjivo in udano pozdravljaš bosa, drugič se mu moraš skušati na lep način približati se, tretjič moraš njegovim ženi prinesiti nekaj litrov mleka, da ga ona priporoči svoji slabši ali boljši zakonski polovici, potem šele smeš priti gospoda „bosa“ vprašati, če bi bilo mogoče priti v tovarno. Toda zapomni si dobro, prazen ne smeš k bosu, pogledati moraš prej malo doma, če dobiš kaka jajca ali malo masla, čim večjo zalogo vzameš seboj, toliko boljše. Če si se vseh točk vestno držal in se po njih ravnal, potem že smeš računati na delo in morda celo boljše delo bodeš dobil kakor kak revež, ki zmore malo zalogo jaj in masla ali kaj drugega primernega za bosov želodec. Ker želim vsakemu reflektantu na tovarniško delo le vse najboljše, priporočam še enkrat, naj bo bos tvoj drugi bog, saj je on tudi vsegamogočen v tovarni. Nekateri reveži se trudijo in cele dneve neumorno delajo, pa zaslužijo le po 60 kvečjemu 70 krajcarjev na dan in prav se jim godi, zakaj pa so taki stiskači in si ne nalagajo prostovoljnega davka ter ne plačujejo bosu smodk ali se v gostilni ne spomnijo, da bi mu plačali kak liter vina. Če bi delal vsak po mojem dobrohotnem nasvetu, dobil bi vedno tako blago in tako delo, ki bi ga lahko počasi upravljal pa mnogo zaslužil, saj delajo nekateri po 2 uri menj na dan, a zaslužijo po 3 pa tudi po 4 kronce. Kdor pa ni z bosom dober, bo imel vedno delo, ki zahteva mnogo truda in mnogo opravka, a je slabo plačano. Na srečo mi je še sporočiti, kako se dela pri nas z dekleti, o tem pa hočemo drugič napisati posebno poglavje.

Koncert. Kakor smo že poročali, priredi Kamniški sal. orkester v soboto, 1. decembra velik koncert v Čitalnici, združen z nekaterimi solo-točkami našega občeprijubljenelega kuple-pevca g. Benkoviča. Po koncertu je ples. Salonski orkester, pod vodstvom rutiniranega kapelnika g. Špaleka, je neumorno študiral dolgo časa za ta koncert, hoteč se pokazati s popolnoma novim, zares izbranim vspešdom. Na vspešdomu je med drugim izredno težka uvertura „Čarostrelec“, prvega komponista oper romantičnega žanra, Karla Mario Webra, ki po svoji sladko-nežni melodiki preseza celo Wagnerja. A tudi ta je v vspešdomu zastopan po „Prihod gostov na Wartburg“ iz svoje najbolj znane opere „Tannhäuser“. To je koncertna koračnica velikanske sile. Nadalje je na vspešdomu Alleter, prvi salonski komponist med sedaj živimi. Poleg teh je Strauss, itd. Med domačimi pa

Adamič in Škorpik. Vspored je res raznovrsten ter zanimiv, želeli mu je le poslušalcev. Žalibog pa je pri nas navada, da meščani zametajo koncertne prireditve, bodisi pevske ali orkestralne. Občinstvo sicer zahteva pevska in godbena društva, podpirati pa jih neče, navzlic temu, da vsako tako društvo žrtvuje svoje moči, svoj mir in svoje blago. Vstopnina je smešno majhna, in to celo — prvega v mesecu. Le otresti treba svojo komodnost. Koncert se vrši ob pogrnenih mizah, torej ni treba menjati toalet. Čim bolj domače, tem prijetnejše. Orkester se podpira sam, niti nima podpornikov niti ustanovnikov, torej je res „salonski“, zato pa naj bo podprt vsaj koncert z obilnim obiskom. Apelujemo tedaj na vse sloje: ne pustite, da se loti orkestra apatija in obup. Po koncertu je ples. Zadnji dan pred adventom, torej tudi zadnja prilika, da si mladenič in mladenka prerahljata svoje odrevenele ude pred mrtvo plesno sezono.

Vspored koncerta, katerega priredi Kamniški salonski orkester v veliki dvorani Narodne čitalnice. 1. K. Kratzl: „Morcaschani“ koračnica. 2. C. M. Weber: uvertura iz opere „Čarostrelec“. 3. E. Adamič: „Menedeni tedni“ valček. 4. R. Wagner: „Prihod gostov na Wartburg“. 5. „Komičen solo - prizor“ izvaja g. Al. Benkovič. 6. I. Bayer: „Papa - mama“, polka. 7. I. Strauss: „Južne rože“ valček. 8. „Komičen solo - prizor“ izvaja g. Al. Benkovič. 9. E. Adamič: „Planinka“ mazurka. 10. I. Skorpik: „Buri pridejo“ koračnica. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 60 vin. Koncert se vrši ob pogrnenih mizah. Po koncertu ples.

Cigani na Čitalniškem odru. Diletantje naše Čitalnice pripravljajo to štiridejansko šaljivo igro, katera se je z velikim uspehom igrala na večjih odrih. Vrše se že pridno vaje in upati je, da se upriporijo Cigani že v prvi polovici decembra.

Milo jesen imamo letošnje leto. Pred par dnevi nam je prinesla neka gospodična popolnoma razevele trobentice, ki jih je odtrgala v kopališčnem parku.

Za javno ljudsko knjižnico darovali so knjige gg.: Avgust Albrecht, F. Podbrežnik in France Stele.

Dražba mitniškega zakupa. Danes v soboto 1. decembra se bodo oddale vse mitnice v Kamniku potom javne dražbe ob 2. uri popoldne v občinski pisarni. Zakupna doba je 3 leta in sicer od 1. januarja 1907. do 31. decembra 1909. Vlagajo se lahko tudi pismene ponudbe, vendar pa morajo iste biti zadnji čas vložene do 1. decembra 2. ure popoldne.

V Mengšu je umrla v nedeljo 25. t. m. opoldne 83-letna Meta, katera je služila nepretrogoma skozi 61 let kot gospodinja v graščini g. Ant. Stareta v Mengšu. Ob petdesetletnici ji je bila podeljena zasluzna svetinja. G. A. Stare pripravil ji je jako lep pogreb.

LISTEK.

Zaigrano življenje.

(Dalje.)

In vsako nedeljo je moj oče, ko je baš motril velike ladje, ki so se vračale iz nepoznanih daljnih dežel, izgovarjal nespremenjeno iste besede:

— Je-li, če bi bil Julij tamle notri, kako presenečenje?

Moj stric Julij, brat mojega očeta, je bil edina naše rodbine, dasi je bil pred svojim odhodom v Ameriko njen strah. Slišal sem o njem govoriti uže izza moje otroške dobe in meni se je dozdevalo, da bi ga na prvi pogled spoznal, tako zelo se mi je bila udomačila misel nanj. Vedel sem vse podrobnosti njegovega življenja do dne njegovega odhoda v Ameriko, čeprav so govorili potihoma o tej dobi njegovega življenja.

Vedel sem, da je nerodno živel, da je zapravil nekaj denarja, kar je za revne rodbine največji zločin. Pri bogatinih pa smatrajo človeka, ki se kratkočasi, uganja burke in živi potratno, le za lahkoživeca.

Tako razločovanje je pravično, četudi je čin taki, kajti posledice same določajo važnost dejanja.

Konečno je stric Julij znantno skrčil dedščino, na katero je računal moj oče, vrhtega pa zapravil svoj del do zadnjega vinarja.

Vkrcali so ga na trgovsko ladijo vozečo v New York.

Nekoč je moj stric Julij otvoril ondi trgovino, ter kmalu pisal, da si je pridobil nekaj denarja ter upa, da mu bo mogoče poravnati škodo, ki jo je prizadel mojemu očetu. To pismo je napravilo v rodbini globok utis. Julij, ki sicer ni bil „vreden piškavega oreha“, je postal naenkrat pošten človek, pravi Kvas, spoštovan kakor vsi Kvasi.

Poleg tega nam je neki kapitan sporočil, da je vzal stric Julij velik trgovski lokal v najem in da ima važno trgovino.

Drugo pismo, katero smo prejeli dva meseca pozneje se je glasilo:

Moj dragi Filip!

Pišem ti, da se ne vznemirjaš zastran mojega zdravja, ki je dobro. Tudi kupčija dobro vspeva. Jutri se odpravim na dolgo potovanje v južno Ameriko. Morda ne dobiš od mene več let nobenih vesti. Če ti ne pišem, se ne vznemirjaj. Ko si pridobim premoženje, se vrnem v Pulj. Upam, da do tedaj ni predaleč in živeli bomo srečno skupaj...

To pismo je postalo evangelij v rodbini. Brali so ga ob vsaki priliki ter ga kazali vsakemu.

Stric Julij res ni nič več pisal, a nada mojega očeta je rasla od dne do dne in tudi moja mati je često rekla:

— Kadar bo ta dobri Julij tu, se naš položaj spremeni. To vam je človek, ki si zna pomagati!

Vsako nedeljo je moj oče motril z obzorja prihajajoče velike, črne parnike, ki so puhali proti nebu dim v vijugastih kolobarjih ter ponavljal svoj večen stavek:

— Jeli, če bil Julij tamle notri, kako presenečenje!

Vsi smo z gotovostjo pričakovali in ga v duhu videli z robcem mahati.

Ugibali smo tisoč načrtov o tem gotovem povratku. S stričevim denarjem naj bi se celo kupil selski dvorec. Jaz ne bodem sicer trdil, da bi moj oče ne bil imel vže kacih pogajanj zastran takega nakupa.

(Dalje prih.)

Poslano.*

100 kron nagrade

onemu v c. kr. smodnišnici, ki mi dokaže v teku osmih dni, da sem po mojem enoletnem delovanju v cementni tovarni samo enkrat pijan bil. Ako se dotični do navedenega časa ne zglaš pri podpisanemu, se bode proti njemu sodnijsko postopalo, ker je dotični to očitno po Kamniku raztrosil in s tem meni čast kradel; naj sedaj pogum pokaže — ker jaz ne poznam nobenega pardona in hočem vsem širokoustnežem njih usta zamašiti. Prav škandalozno je, da se še poštene ljudi pri miru ne pusti.

Mihael Rosman

teh. uradnik c. kr. priv. cementnih tovarn v Kamniku.

* Za vsebino je uredništvo le toliko odgovorno, kolikor določa zakon.

Za Miklavža!

Priporočam svojo

največjo izbero igrač

Nadalje veliko zalogo vsakovrstnega na novo došlega blaga, posebno različno zimsko perilo za moške in ženske, ovratnike, lepe nove vrste zavratnike, predpasnike, najfinejše okraske za ženske obleke, pentlje, otročje obleke, žepne robce, rokavice za moške in ženske, vse potrebščine za šivilje in krojače kakor raznovrstne podloge za obleke itd. itd.

Največja zaloga zimskih čevljev v vseh velikostih (tudi za otroke). ❖ Cene nizke.

Cecilija Matičič
modna trgovina v Kamniku
,pri Boštjanu'.

Stanje hran. vlog:
nad
1,450.000 K

Mestna hranilnica v Kamniku

Rezervni zaklad:
nad
25.000 K

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 % ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu.

Rentni davek plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina kamniška z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo. **Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.**

Hranilnica sprejema tudi hranilne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se pri tem obrestovanje prekinilo.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Poštne hranilnice račun št. 856.422.

~~~~~ Posojila se dajejo na zemljišča na 5 % obresti ~~~~~

in na amortizovanje v 36 letni ali krajši dobi, tako da poplača dolžnik posojilo 100 K v teku 36 let popolnoma, ako plačuje hranilnici vsakega pol leta z obrestmi vred 3 K.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Jos. Klemenčič v Kamniku.

se prodaja v trgovini

Jedlina
most
BEVRS

**= Velika zaloga vsakovrstne
opeke** (falz - cegla)

iz raznih velikih tovarn
pri Fran Pečniku v Domžalah.

Postrežba točna.

Cene nizke.

Trgovina s špecerij-
skim blagom

E. HAJEK

Kamnik, Glavni trg 23
priporoča vsaki dan sveže kuhano

šunko,

čajno maslo (Teebutter),
delikatese sploh in vse
vrste mineralne vode.

Izbornno vležano pivo v
sodčkih in steklenicah

priporoča

**pivovarna Julij Stare
v Mengšu.**

|| Vsa naročila se
točno izvršujejo.

Tovarna kisa
Marija Stare v Kamniku.

Priznано izboren kis (jesih)
se vsakemu trgovcu in gospo-
dinji najtopleje priporoča. =